

Enhedschef
Merete Lind Mikkelsen
Center for Kulturarv
Fredede Bygninger
Slots- og Kulturstyrelsen

Historiske Huse
Borgergade 111
1300 København K

Tlf. 45 57 12 22
sekretariat@historiskehuse.dk
www.historiskehuse.dk

Borgergade den 7. december 2020

Kære Merete,

Tak for sidst.

Anledning til mødet var Slots- og Kulturstyrelsens (SLKS) udkast til nye faglige retningslinjer for behandling af byggesager på de fredede bygninger, hvor Styrelsen har nedskrevet sin praksis for at sikre en ensartet og gennemsigtig forvaltning.

I første afsnit i hvert af retningslinjerne skriver Styrelsen, at "Retningslinjerne er tænkt som et værktøj til Styrelsens sagsbehandlere, men henvender sig også til fagfolk, myndigheder, ejere og andre særligt interesserede."

Historiske Huse havde og har i den forbindelse visse betænkeligheder, som vi nu efter mødet i det følgende skriftligt redegør for.

Det drejer sig især om selve bevæggrunden eller *formålet med retningslinjerne*, herunder om hjemlen til at udarbejde mere eller mindre bindende, forud fastlagte holdninger til Styrelsens sagsbehandling af byggesager efter bygningsfredningslovens §10, stk. 1. Din udtalelse om, "at det skal være tydeligt for ejerne, hvilke krav SLKS stiller" bekræftede os i betænkelighedernes relevans.

Vi har forståelse for, at Styrelsen til internt brug har behov for at nedfælde den praksis, der igennem årene har udmøntet sig i Styrelsens afgørelser efter lovens §10. Vi finder det ligeledes anerkendelsesværdigt, at Styrelsen vil inddrage og informere ejerne af de fredede bygninger herom.

Retningslinjerne retter sig dog i høj grad også mod Styrelsens fremtidige forvaltning af §10 og § 16.

Vi er bekymret for, hvorvidt Styrelsens nye faglige retningslinjer er så præcise og ufravigelige i sine formuleringer, at Styrelsen måske ikke i teorien, men i praksis bryder med det forvaltningsretlige forbud mod "skøn under regel", hvor forvaltningen ikke må afskære eller kraftigt begrænse sit skøn ved internt fastsatte retningslinjer for forvaltningssagernes, her byggesagernes og støttesagernes behandling.

Vi mener, sagen drejer sig om, hvorvidt Styrelsen ved behandlingen af ansøgninger efter bygningsfredningslovens §10 (byggesager) og §16 (støttesager) begrænser det skøn, som loven forudsætter,

Historiske Huse er et formaliseret samarbejde mellem

Bygnings Frednings Foreningen BYFO (cvr 88628411) og Foreningen Bevaringsværdige Bygninger (cvr 25010078)

HISTORISKE HUSE

således at SLKS ulovligt sætter skøn under regel og dermed fratager ejerne af fredede bygninger/ansøgerne den retssikkerhed, der ligger i kravet om, at alle sager skal tage sit udgangspunkt i en individuel og konkret vurdering af den enkelte ansøgning og den enkelte fredede bygning.

Der er så vidt, vi kan se ikke meget at hente i selve bygningsfredningsloven eller lovens forarbejder om fortolkningen af rækkevidden af ovenstående udfordring. Det fremgår dog, at hverken kulturministeren eller Styrelsen i selve loven eller bekendtgørelser med hjemmel i loven har direkte hjemmel til at fastsætte bindende retningslinjer for sagsbehandlingen af byggesager. Det er der formentlig en ganske god grund til.

For så vidt angår støttesagerne, er der i lovens §16, stk. 4 givet kulturministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om støtteordningerne. Hjemlen er så vidt vides ikke delegeret til Styrelsen.

Det bemærkes i den forbindelse, at bygningsfredningsloven har til formål at værne landets ældre bygninger af arkitektonisk, kulturhistorisk eller miljømæssig værdi, herunder bygninger, der belyser bolig-, arbejds- og produktionsvilkår og andre væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling. Heri ligger, at det ikke altid er byggetekniske elementer ved den fredede bygning, der er det udslagsgivende ved beslutningen om fredning.

Endvidere fastslår bygningsfredningsloven i sin formålsparagraf, at der ved lovens administration skal lægges vægt på, at de bygninger, der værnes, får en hensigtsmæssig funktion, der under hensyntagen til bygningernes særlige karakter tjener til deres opretholdelse på længere sigt.

Endelig er det i bygningsfredningsloven §23 stk. 4, bestemt, at kulturministeren ved SLKS skal forelægge ansøgninger om bygningsarbejder for Det Særlige Bygningssyn til udtalelse. Heri ligger, så vidt vi forstår, at byggesagerne ikke bare skal vurderes arkitektonisk/byggeteknisk, men også ud fra en bredere vurdering, der er afspejlet i Synets sammensætning.

Historiske Huse er stiftet for at varetage ejerne af de fredede bygningers økonomiske og juridiske, herunder ejendomsretlige interesser. Vi er derfor opmærksom på ethvert tiltag, der teoretisk som reelt måtte gribe ind i den private ejendomsret. Dette må ikke misfortolkes som værende udtryk for, at foreningen ikke kerer sig om de fredede bygningers fredningsværdier, men skal ses i sammenhæng med, at samfundets økonomiske prioritering af vores fælles bygningsarv de senere år er dalet voldsomt, samtidig med at ejerne oplever Styrelsens administration af bygningerne værende mere stram end nogensinde tidligere.

Hvis samfundets økonomiske nedprioritering af området er udtryk for samfundets manglende fokus på området, kan man få den tanke, at en tiltagende stramning i administrationen af bygningerne ikke har politisk opbakning.

Vi skal afslutningsvis bemærke, at foreningens ovenfor anførte betænkeligheder nemt ville kunne elimineres med anvendelse af en anden betegnelse end "retningslinjer" og såfremt visse ikke dialogindbydende verber blev ændret til anden ordlyd, hvor ved materialet ville fremstå mere anvisende. Kunne disse ønsker efterkommes, er det foreningens opfattelse, at styrelsen i øvrigt har udført et nyttigt og omfattende arbejde, som helt sikkert ville være et godt udgangspunkt for at hjælpe både sagsbehandlere og ejere til i fælleskab med basis i dialog at finde de rette løsninger.

Mange venlige hilsen
Birthe